ч. 124 (14.022). Львів, вівторок 14. травня 1935. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислови співчуття УНДО
й наших центральних установ з приводу смерти марш. Пілсудського.

В понеділок, 13. травня ц. р., в полудневих годинах зложили у львівського воєводи вислови співчуття з приводу смерти марш. Йосифа Пілсудського представники Українського Національно-Демократичного Обєднання в особах ред. *Василя Мудрого*, урядуючого заст. голови і *Володимира Целевича*, головного секретаря партії.

Рівночасно зложили такі самі вислови співчуття представники наших культурно-освітних, наукових, господарських і харитативних централь в особах голови „Просвіти“ д-ра *І. Брика* і голови Ревізійного Союзу Українських Кооператив сен. *Юліяна Павликовського*.

Кондоленційна депеша У. П. Р. з приводу смерти марш. Пілсудського.

Українська Парляментарна Репрезентація (УНДО) вислала в понеділок до голови Ради Міністрів В. Славека кондоленційну телеграму з приводу смерти першого маршала Польщі і міністра військових справ Йосифа Пілсудського. Телеграму підписали голова УНДО и УПР пос. д-р Дм. Левицький і секретар УПР пос. Дм. Великанович

Українські справи на сходинах у Палаті Послів.

Заходом Англьо-Українського Комітету в Льондоні відбудеться дня 22. травня ц. р. в палаті послів відчит з дебатою на тему „Українська справа і її значіння для Великої Британії“. Відчит виголосить п. Ленсельот Льотон, знаний публіцист, автор книжки „Економічна історія Совітської Росії“ і головний редактор монографій, які видає славянський факультет льондонського університету.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Українське богослуження в Льондоні.

В переїзді з Манчестер задержався в Льондоні дня 3. травня о. Боський, Чина Редемптористів славянського обряду і настоятель української катол. парохії св. Володимира в Брюкселі (Бельгія), та відправив у церкві оо. Редемптористів у Клепгем Службу Божу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Мін. Ляваль у Москві.

ВАРШАВА, 13. 5. ПАТ. Вчора в год. 9.40 виїхав до Москви по дводеннім побуті у Варшаві мін. Ляваль з донькою, міністром закордонних справ Лежером і шефом кабінету Роша. На двірці прощали мін. Ляваля мін. Бек з вищими урядниками міністерства закордонних справ, французький амбасадор Лярош з членами амбасади і большевицький амбасадор Давтян.

У Білостоці заявив мін. Ляваль кореспондентові ПАТ-а, що вдоволений зі свого побуту у Польщі.

МОСКВА, 13. 5. ПАТ. Мін. Ляваль відбув нині пополудні в год. 3-ій параду з ком. Літвіновим, опісля оглядав місто. Вечором ком. Літвінов гоститиме Ляваля обідом, опісля відбудеться равт.

Вівторок мін. Ляваль зложе візиту прем. Молотову, де буде присутній теж Сталін. Вечором відбудеться вистава в опері і равт у французькій амбасаді.

В середу мін. Ляваль оглядатиме міські підприємства, вечором від'їде до Парижа.

Летунський договір між Францією та Італією.

У Римі йдуть переговори між Італією та Францією у справі летунського договору про взаємну допомогу. З цією метою приїхав до Риму французький міністер летунства ґен. Денен з групою старшин французького ґенерального штабу.

Політичні кола переконані, що тепер уже зредаґують текст французько-італійського летунського договору і може навіть його парафують.

Договір підпишуть після наради урядів Франції та В. Британії.

Совітське шкільництво.

Большевицька „Правда“ принесла статтю про потребу творення нових кадр інтеліґенції, бо совітська влада нарешті прозріла, що неосвічений пролетаріят за слаба для неї опора. „Правда“ зазначує, що в Совітах є тепер 600 тисяч учителів, значе з того тільки 100 тисяч є членами комуністичної партії. Більшість безпартійних учителів ставиться до совітської влади льояльно, але між ними є багато ворогів пролетаріяту. Тих замаскованих ворогів комунізму слід викрити з цілою безоглядністю. Головним завданням комуністичної партії й совітського уряду творити комуністичні учительські кадри, яким можна би без страху довірити виховання молоді в дусі комуністичної ідеольоґії.

Жахливе положення емiґранток у Китаю.
6.000 росіянок управляє проституцію.

В Женеві відбулося 7. ц. м. засідання комітету для боротьби з торговлею жінками і дітьми. Комітет розглядав головно страшне положення жінок, що втікли з Росії перед революцією. Представник католицьких місій, о. Роберт подав до відома комітету, що на 20.000 росіянок, які перебувають тепер у Китаю, 6.000 управляє сьогодні проституцію. Пояснюється це страшною нуждою нещасних емігранток, викликаною наслідком самоти, втратою рідні і т. п. Положення, в якому находяться сьогодні тисячі російських жінок, переважно з інтелігентних родин, часто навіть аристократичних, проданих багатим китайцям або увязнених у публичних домах, вимагає негайної допомоги міродатних чинників у Лізі Націй. Вони повинні негайно вглянути в справу і порозумітися з китайською владою. Місіонар зазначив, що Ліґа Націй могла би використати свій авторитет, щоби навязати тісний звязок і постійно співпрацювати з католицькими місіями в Китаю.

Комітет виготовляє тепер резолюцію згідно з домаганням місіонара.

Смерть Йосифа Пілсудського.

Львів, 13. травня 1935.

Помер Йосиф Пілсудський, творець відродженої польської держави. Померла людина, якої імя вже за життя стало леґендою, людина, яку одні обожали як півбога, інші ненавиділи найбільшою ненавистю, — така людина, яка справді записує сторінки історії. І цього факту не заперечують ні вороги ні приятелі: це була велика індивідуальність, індивідуальність на мірку багато більшу від пересічної мірки його земляків, і особистою трагедією якої була докладна знайомість психіки цих земляків:

„Маршал Йосиф Пілсудський майже ціле своє життя вчився серед невимовних моральних терпінь — любити Польщу й погорджувати поляками з періоду неволі, які невольницьку петлю винесли у душах і перенесли в життя самостійної вже Польщі, як історичну святість, як вказівки розуму і методи політичного думання. Та погорда росла серед нікчемного і змарнілого післявоєнного покоління і доходила до засадничого почуття людини, яку та нікчемність мучить. Звідси його самотність, звідси в останніх роках гострота його слів і творів, звідси вкінці переконання, що треба супроти поляків сильної руки, щоби вони зрозуміли, що так жити, як досі, не можна...“ (Іґнатій Дашинський: „Рік після травневого перевороту“).

Сьогодні вже відомо, що так само, як молодече захоплення геройською романтикою переніс Й. Пілсудський на ґрунт власної революційної боротьби („...Я був закоханий у Наполеоні і все, що торкалося мого героя, проймало мене захопленням та розпалювало уяву... але всі мої мрії зосереджувались довкола повстання і збройної боротьби з москалями...“ — стаття у „Промені“ 1903), так само соціялізм вважав тільки засобом до осягнення цілі („Адже хіба ніхто не згодиться вмирати за підвишку заробіткової платні на 10 сотиків: треба дати людям ціль, варту жертв, — хочемо самостійної Польщі, щоб можна уладити життя краще й справедливіше для всіх...“) — так само теж підтримував спершу демократію (декрет з 22. XII. 1918 про демократично-республиканський устрій держави), бачучи в демократії найкращу систему — у даному, 1918-му, році, і серед даних обставин. Мав відвагу перерішувати власні постанови, признаватися до своїх помилок („Постановою своєю глупою чи розумною... я рішив скликати сойм і віддати йому в руки свою владу... Це було моє рішення...“) (промова 3. 7. 1923), і нищити власне колишнє діло, коли вважав це за річ доцільну. Залишився тільки все своє життя вірний одному: вояцькому стилеві („З усіх стилів, — він, як найшвидший у поведінці, був мені найсимпатичніший“ — відчит у Кракові 15.XI. 1924), а разом із тим стилем — обожанню військової сили, та праці над її розбудовою.

Сьогодні, саме дивним дивом, коли його смерть припала на 9-ті роковини травневого перевороту, люди призабували вже дещо, яка була ґенеза травневого перевороту: боротьба за армію, острах Пілсудського, що серед нездорових партійних польських відносин буде ослаблена збройна сила держави і що предметом „фльок

туації гри зависних партій" стануть дві ділянки які повинні стояти поза партійними впливами: військо і закордонна політика. І тому ненавидів Й. Пілсудський у своїх земляків ту рису вдачі, яка казала їм забувати оцю правду, тому теж погрожував, що „батіг свистатиме по вулицях", щоб оту правду в їхню свідомість защіпити. Тому теж все своє життя і всю свою працю присвячував поправді тільки двом справам: організації збройних сил, активній боротьбі і — закордонній політиці. Все инше — це були допоміжні засоби, — вся т. зв. боротьба з парляментаризмом і партійництвом, вся т. зв. криптодиктатура, всі відомі з останнього періоду несподівані ходи, це була тільки така сама тактика, що запевнювала свободу у праці над військом і закордонною політикою, як колись було звязування себе з польським соціялізмом, з пролетаріятом, як тим середовищем, що найкраще годився до активної боротьби з царатом...

Диктатура не була для нього ціллю сама для себе. Навіть лібералістична й ворожа Пілсудському публіцистика признає, що він не змагав до диктатури, що міг був нераз уже багато раніше й багато лекше здобути її, та що він неподібний до инших диктаторів світа і є радше „персоніфікацією Польщі" (Карльо Сфорца: „Европейські диктатури"). У тому теж замилування тільки до двох ділянок праці, у тому обмеженому колі безпосередніх і правдивих заінтересувань, криється тайна, чому стільки справ у державі, в якій він мав величезну владу, діялося всупереч гаслам, що їх він проголошував у своїх численних промовах, статтях і книжках. Одною з головних причин було ще те, що Йосиф Пілсудський признавав закон відповідальности за ту працю, яку кожний зокрема виконує: тому нерадо вмішувався до діяльности керманичів поодиноких ресортів, — як довго та діяльність аж безпосередньо не заторкувала його власну ділянку праці.

Доконав Йосиф Пілсудський за свого життя для своєї батьківщини і свого народу величезного діла. А проте не завершив його і хоч залишив по собі державу з великими границями, з могучою армією, з зовнішніми союзами та з системою, що запевнює владу його звеличникам, проте і зовнішній світ, і його звеличники і всі громадяни Польщі все звязували виключно з його особою, з його волею і його словом та ділом — вирішування цілої довгої низки внутрішніх і закордонних проблем, які ще ждуть остаточно вирішення. Смерть Йосифа Пілсудського витворює у сучасній Польщі та цілому світі, з Польщею так чи інакше звязаному, якусь пустку. Про тихого самотника у Бельведері мало хто знав, в останніх роках, коли він від внутрішніх справ звернувся виключно у сторону справ військових і закордонних, дуже мало можна було про нього чути, а проте сама свідомість істнування Йосифа Пілсудського була товчком діяльности його звеличників, була найтривкішою базою цілої державної системи, яку він, Йосиф Пілсудський, як остання інстанція — затверджував. Мало того: Й. Пілсудський був единою програмою цілого його табору! Вкінці він, Йосиф Пілсудський, дав закордонній політиці Польщі той напрям, який унезалежнив її від диктату Франції, наблизив до Німеччини і казав шукати иншої розвязки болючих міжнародніх питань, як тільки у системі французької гегемонії.

Сьогодні вмирає Йосиф Пілсудський саме у менті, коли керманич союзницької Франції підписує у Москві пакт, що паралізує свободу самостійної активної польської політики. Вмирає він теж у моменті, коли уряд рішився петрифікувати істнуючу владу реформою державного устрою, що викликує найповажніші застереження навіть у проурядовому таборі. Словом відходить маршал Пілсудський у моменті рішальних для Польщі перемін, напередодні подій, які матимуть вплив на формування цілої її будуччини.

Чи зуміють наслідники маршала перевести до кінця справи, які він залишив незавершеними? Чи взагалі можна найти заступників для індивідуальности, яка робила багато дечого незрозумілого навіть для свого найближчого оточення, яке щойно згодом добачувало льоґіку поведінки тієї дивної людини? Чи смерть маршала Пілсудського не буде гаслом для розпутання гнилої внутрішньо-польської боротьби між двома таборами, що їх ділить не стільки нинішній політичний світогляд, що психіка, виросли серед иншої атмосфери ідей та діл? Чи смерть Йосифа Пілсудського облекшить чи теж може ще більше погіршить умовини для розвязки справ, які досі стояли позаду заінтересувань маршала, — справ національної політики?

Відійшов маршал Йосиф Пілсудський із заповітом, що „не може бути в державі — коли вона не хоче йти назустріч загинові — забагато неправди", — відійшов з заповітом, щоб „наша окраїнна політика була політикою чесною" та щоб протиставилася тій політиці, якої гаслом є „горе переможеним". Відійшов осяяний легендою, яка втрималася не вважаючи на риський мир і деякі його закордонні наслідки, з легендою людини, все своє життя свідомої найбільшої небезпеки для всіх поляків — від московського сходу. Відійшла людина, яка ледви 20 літ тому — 6-го серпня 1914 року — розпочала, як сама вона висловлювалася, — „казкову і незнану в давній Польщі карієру... таку блискавкову карієру, яку рідко стрічається в житті народів", — відійшла людина, яка всеж мала завеликі заміри, щоб можна було їх здійснити за 20 літ, — навіть при тому величезному свому щасті, на яке завжди покликувався Йосиф Пілсудський. Чи ті заміри, ті його заповіти, хтонебудь і колинебудь зможе ще здійснити — важке це питання будуччини: будуччини Польщі і подекуди тих народів, які долею історії опинились у її межах.

В. Британія і франція інтервеніюють у справі італійсько-абісинського конфлікту.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Уряди В. Британії і Франції складуть приятельський демарш у Римі, щоб запобігти ускладненям італійсько-абісинського конфлікту. Одночасно намовлятимуть Мусолінія, щоб поладнав прихильно ноту цісаря Абісинії, який домагається, щоб конфлікт вирішила мішана комісія. В. Британія бажає дуже, щоб Італія згодилася на створення арбітражної мішаної комісії, на склад якої дала би свою згоду теж Абісинія.

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

Співак горя.

У роковини смерти Д. Січинського.

Безсердечний у нашому помяннику місяць травень. На чотках травневих днів нанизані посмертні згадки про Івана Франка, Бориса Грінченка, Остапа Нижанківського, Дениса Січинського й багатьох инших.

Памяти останнього хочу присвятити кілька рядків.

Бо саме 15. травня минає 24 літ, як на тихому станиславівському цвинтарі стала дрімати його могила. 13. травня 1909 р. закрив струджені повіки великий газда української пісні; а немилосерний час окутує його щораз то густішою імлою забуття.

Дивне в історії музичної творчости буває забуття. Вистане згадати славного Баха, якого жінка писала в десять літ після його смерти: „Ніхто вже нині не знає хто був мій чоловік, за винятком кількох його вірних учнів, що розпорошені по всій країні". Як мало зрештою звертали на Баха увагу за життя!

Або щож значила постать бідного органіста Цезара Франка у порівнанні зі світовою славою париських оперетковцх потентатів та шуму довкола їх премієр!?

Чиж не милосердилися люди над знаменитим піснярем Гуґом Вольфом, уважаючи його умово нелужим музичним дилетантом? А про Мусорґського легковаженого і вічно запитого урядовця, що був одночасно талановитим оперовим творцем, його близький друг Римський-Корсаков висказувався глумливо, що без потреби „позує на генія"

Порох забуття вкрив знаменитого Гуневича; вже навіть щез він з афіша опери, якої був колись співтворцем і вистане переглянути програмки наших концертів з сімдесятих років, а всюди ви читаєте, що опера „Купало" була „укладу Гуневича і Вахнянина".

І хоч подібна доля стрічає в нинішніх часах і нашого Січинського, вірю сильно, що в історії української музики найдеться для нього відповідна й заслужена сторінка.

Чверть віку добігає, як у ясну травневу днину, в тісній брудній клітці підрядного готелю Гольда помер визначний український музика, а вмирав серед обставин таких невідрадних і сумних, як і сумні були стежки, якими в житті водила його доля...

Бо над життям творця „Роксоляни" не світила, здається, ніодна зоря... Перегляньте тексти його пісень, а побачите, що діялося в його душі на цвіту прибитій, розчарованій, втомленій, що перед людьми та світом силувалася й іноді спромагалася на жест бути „ на біль мертва, на жалі за висока".

З текстів пісень, до яких творив музику, можнаб скласти історію його життя, відбитку його наболілої душі та фільму настроїв, що ними дихав.

Отже:

І золотої і дорогої
Мені, щоб знали ви, не жаль
Моєї долі молодої!...

То знов:

Каламутними болотами
Між бурянами за горами
Три годи сумно протекли...

А далі вже:

Непереглядною юрбою
Ідуть за днями дні мої.
Так страшно одностайні всі,
Як олов'яні хмари ті,
Що звільна линуть наді мною
І слід загине за тобою
Розсиплеться мов сніг весною
Лиш в серці тиск важкого болю
Єдиний слід минулих днів.

Раз явилася на фільмовій стяжці його життя яснійша картина. Десь там на селі, серед затишних білих стін старої парохії завитало в його серце ніжне й дивне почування. Він, що ніколи не мав очей ні усміху для жіночої краси, що найвище ліричну вічливість, инколи химеру — закохався. Та жіноча краса була для нього тільки імпульсом екзальтації, його любовне захоплення втілювалося в акорди. Його кохання то були мрії й поезія, глибока емоція без поцілунку.

Якщо ти мене покохаєш,
Всі квіти дарую тобі,
А в вікнах твоїх соловейки
Заступлять дорогу журбі.

Міг сміло повторити за Шопеном, що „наше кохання тривати може тільки в таких умовинах, у яких народилося, себто час-до-часу, коли прихильний вітер спрямує нас одно до одного, тоді відбудемо нашу дорогу до зір, а опісля розлучимося й зійдемо на землю".

Коли той може единої ідилі покотилися знов „непереглядною юрбою дні сумні" а то й трагічна свідомість, що:

Пісне, моя ти підстрелена пташко
Мусиш замовкнуть і ти;
Годі ридати і плакати важко,
Час нам зі сцени зійти! —

(Докінчення буде.)

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Перед виборами на Закарпатті.

На кого голосувати?

Під наголовком „На кого голосувати?" принесло ужгородське „Українське Слово" з 3 ц. м. передову статтю, з якою варто познакомити і наших читачів, бо в ній находимо напрямні для всіх українців Закарпаття, як мають поступити при виборах до праських законодатних тіл 19. ц. м. і до краевого заступництва, що відбудуться в чергову неділю 26 ц. м. У тій статті читаємо:

Питання: На кого голосувати? — За ким іти? — набірає у нас неперебірчивої виборчої боротьби, — великого значіння й гостроти. Зокрема для нас, українців, це питання дуже важне.

Хоч українська народовецька ідея захопила вже широкі маси нашого населення, то всеж таки в політичному огляді ми ще не зорганізовані в один суцільний фронт. Покищо ми розбиті по ріжних партіях.

Цей факт треба нам під нинішню хвилину брати на увагу. Шануючи партійні переконання кожної одиниці, ми всеж таки думаємо, що в рішаючому менті кожний свідомий українець не сміє забувати, що він є в першій мірі син українського народу.

Ріжні партії мають ріжні партійні програми і гасла й обєднують ріжні національности. Тому в цілости ставляться теж неоднаково до національного питання, зокрема до національного питання українського. Нашим загальним гаслом є, що свідомий українець **голосує на українця!**

Партії ставлять ріжних кандидатів. Деякі партії ставляться цілком ворожо до українського нар. напряму, інші ставляться прихильно, але з парт. мотивів кандидують людей ріжної національности. Саме тому **не партія — але особи** мають бути тим рішальним чинником у питанні: за ким іти?!

Це наше становище ми зазначили і в попередніх числах.

Сьогодні вже вияснилася виборча ситуація. Кандидатні лісти подані й відомо, яких людей кожна партія кандидує. Тому й можемо відповісти на питання, на кого українець може й повинен голосувати, а на кого голосувати не сміє.

Число 1. Аграрна партія не ставить ні до парляменту ані до сенату ніодного українця. Перемогла там русофільська течія. Зате до краевого заступництва мають окрему, чисто українську листу, яку веде **ред. Степан Клочурак.**

Число 2. Соціяльні-демократи ставлять до парляменту на перше місце українця **інсп. Юлія Ревая.** До сенату на першім місці є мадяр: О. Балла. До краевого заступництва — **Федір Ревай.**

Число 3. Чеські народні соціялісти, з якими звязалися „русска" трудова партія і „Русское Нар. Соединеніе", кандидують до парляменту М. Василенка, до сенату — Цуркановича. Це чисто москвофільська спілка, ворожа українському напрямові.

Число 4. Комуністи — відомі вороги українського народу, які голодом, вязницями, шибеницями і розстрілами нищать український нарід.

Число 5. Християнсько-народня партія кандидує до парляменту на першім місці директора о. **Августина Волошина,** далі **д-ра Людвика Міня,** а до сенату **д-ра Михайла Бращайка,** далі **Івана Григу,** господаря з В. Вереньок. До краевого заступництва **д-ра Миколу Долиная** й **о. Олександра Хиру.**

Число 7. Словацька людова партія Глінки, з якою звязався Автономний Земл. Союз (куртяківці) і поляки. Кандидує до парляменту Бродія і Демка, до сенату — Феллешія. Куртяківці обіцюють гори-доли нашим людям — і проповідують „русскость", а хочуть рятувати наш нарід словаками й поляками.

Число 16. Це спілка Крамаржа (нар. демократи), Стшібрного („Народні Седноцені") і фенциківської партії „Русская Нац. Авт. Партія". Кандидує тут на першім місці д-ра Степана Фенцика. Партія і спілка крайне до нас ворожа.

З того перегляду видно, що українці можуть голосувати до парляменту: на **число 5. — Августин Волошин** (християнсько-нар. партія), або на **число 2. — Юлій Ревай** (соціяльно-демократична партія); до сенату лиш на **число 5. — д-р Михайло Бращайко** (христ.-нар. партія); до краевого заступництва: на **д-ра Миколу Долиная** (христ.-нар. партія), або на **Федора Ревая** (соц. демократ. партія), або на **Степана Клочурака** (українська група в аграрній партії). Всі інші партії і групи ставляться до нас ворожо і тому ніодин український голос не сміє туди впасти.

Вибори за плечима! Нема часу на теорії — міркування — фрази! Маємо всі виказати нашу силу — або слабість! Тож всі **за український народній напрям!** Обовязок кожного свідомого українця не лиш віддати свій голос на своїх людей, але зеднати десятки-сотки інших! На шляху до оконечної мети треба використати всі можливості реальних умовин нашого життя! Лише невпинна, витревала, позитивна праця веде до перемоги!

Наша ідея мусить перемогти!

Після смерти марш. Йосифа Пілсудського.

ДЕКІЛЬКА ЖИТТЄПИСНИХ ДАТ.

Покійний марш. Йосиф Пілсудський уродився в листопаді 1867 р. у Зулові свенцянського повіту на Виленщині у старошляхетській родині, де береглись національні традиції. Оповідання батька-повстанця з 1863 р. та культ великих польських письменників, який вщіпила його матір у душах своїх дітей, залишили незатертий слід на ціле життя Покійного. Після руїни маєтку Пілсудських батьки Покійного поселились у Вильні, де Покійний скінчив державну гімназію в 1885 р. Уже в гімназії Пілсудський брав із братами живу участь у житті молоди закладаючи тайні самоосвітні кружки, щоб протиділати русифікаційним впливам.

По іспиті зрілости іде до Харкова студіювати медицину. За участь у студентських заворушеннях царська поліція виселює його з Харкова. Вернувшись до Вильна творить з іншими студентами, яких прогнали з університету, гурток лівого політичного напрямку. В 1887 р. представник російських революціонерів втягнув Пілсудського до проектованого атентату на царя. За участь у революційній акції адміністр. влада виcлала Пілсудського на заслання на Сибір.

У 1892 р. вернувся Пілсудський до Вильна, де бере живу участь у політичнім русі. В 1894 р. організує тайну друкарню і стає редактором „Роботніка", яку переносять 1896 р. до Лодзі. Туди переїзджає Й. Пілсудський з дружиною, царська поліція арештує його і вивозить до вязниці у Петербурзі. Заходами сильно зорганізованої організації ППС. вдалось Пілсудському втекти з вязниці і перебратися за кордон спершу до Кракова, опісля до Льондону, де був осередок польської політичної організації. В 1902 р. вертається до Кракова і підготовляється до інтенсивної боротьби з москалями. В 1904/5 р. кермував Й. Пілсудський акцією у Королівстві під російською займанщиною. Підчас російсько-японської війни повів широку акцію проти участи поляків у цій війні. Передбачуючи революцію в Росії іде до Японії шукати піддержки для польської справи. Коли ж не вдалось використати революції в Росії Пілсудський осідає в Галичині і творить напіввійськові організації „стшельців", щоб підготовити майбутню збройну польську силу до боротьби з Росією.

Після вибуху світової війни Пілсудський стає командантом леґіонів і бере участь у боях з російською армією, де його ранили. Після прогнання москалів з російської займанщини повів широку акцію між поляками, щоб вступали в члени польської тайної організації (П. О. В.) готовлячись до боротьби з окупаційними арміями Німеччини та Австрії.

І тому коли Пілсудський не хотів скласти присяги з леґіоністами урядам Німеччини та Австрії, німці арештували його і перевезли до вязниці у Маґдебурґу враз з Казимиром Соснковським. Після упадку осередніх держав Пілсудський вертається з вязниці до Варшави, де регенційна рада передає йому повноту влади, а перший конституційний сойм вибирає одноголосно начальником держави.

В 1920 р. після підписання конвенції з урядом У. Н. Р. і походу на Київ, розгромив большевицьку армію у серпні 1920 р. під Варшавою. Одним словом поклав велитенські заслуги над відновою державного життя Польщі.

В 1922 р. зрікається кандидатури на президента. В 1923 р. був шефом генерального штабу.

Саме 9 років тому 13. травня 1926 р. при допомозі війська Пілсудський перевів державний переворот під гаслом направи державного життя Польщі. Від цього часу займав в уряді становище міністра військових справ і був декількома наворотами премієром. Крім того був постійно генеральним інспектором збройних сил. Як велика індивідуальність мав найбільший вплив на державне життя Польщі і тому його смерть є болючою втратою для польської нації.

Марш. Пілсудський видав ряд творів, між ними: „Рік 1920", „Мої перші бої" та „Історичні поправки". В 1932 р. появилось збірне видання Його творів у 8. томах.

ПРИКАЗ ДО АРМІЇ.

ВАРШАВА, ПАТ. Керманич міністерства військових справ ґен. Каспшицький видав такий приказ: Маршал Польщі Йосиф Пілсудський по довшій недузі помер. В імя справи, яку залишив нам покійний начальний вожд, удар, який упав на нарід і армію, не може в нічому ослабити вартости і зусиль жовнірської служби. Пан президент Польщі ґенеральним інспектором збройних сил іменував ґенерала дивізії Едварда Ридза-Сьміглого, мені доручив виконувати обовязки міністра військових справ.

На день 13. травня ц. р. приказую: 1) Перед фронтом усіх відділів відчитати відозву президента Польщі. 2) На прапори і полкові хоругви наложити свиточно жалібні кокарди. 3) Ґенерали, старшини і підстаршини, які постійно залишаються у війську, наложать жалібні опаски.

Державні прапори на знак жалоби знизити до половини держака. — Каспшицький, ґенерал бриґади.

ЗАПОВІТ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

„Курієр Поранни" повідомляє: Ще перед кількома роками марш. Пілсудський висловив перед дружиною і найближчими свій заповіт щодо свого тіла. Свій мозок призначив маршал ученим для спеціяльних наукових дослідів, серце доручив скласти у стіп тлінних останків своєї матері у Вильні, куди доручив їх перевезти, тіло поховають на Вавелю між гробницями королів. У скляній домовині перевезуть тіло до Кракова, мабуть у четвер, звідкіля марш. Пілсудський вирушив 1914 р. з леґіонами до бою з російськими військами.

НАЦІОНАЛЬНА ЖАЛОБА.

ВАРШАВА, ПАТ. Рада міністрів на своєму засіданні в неділю рішила проголосити національну жалобу. Одночасно міністер внутрішніх справ рішив припинити всякі видовища та імпрези на знак жалоби. Відповідні розпорядки вида-

ла уже адміністраційна влада в цій справі у Львові.

В год. 0.45 вночі президент Мосьціцький пішов до Бельведеру, щоб скласти поклін покійному маршалові Пілсудському.

Польська преса вийшла в жалібних обвідках і цілі сторінки присвятила покійному марш. Пілсудському. На державних і публичних будівлях на знак жалоби вивісили прапори, знижені до половини держака.

Куратор львівської шкільної округи Ґадомський приказав, щоб в усіх народніх і середніх школах учителі відчитали відозву президента. Дальші розпорядки видасть куратор щойно після одержання вказівок від міністра освіти.

У вівторок відбудеться жалібне засідання міської ради у Львові, в понеділок в полудне були жалібні засідання сенатів усіх вищих шкіл.

ВРАЖІННЯ ЗА КОРДОНОМ

Німецька, англійська, французька, італійська та інша преса на перших місцях подають вістки про смерть марш. Пілсудського. Радіо у Празі оголосивши вістку про смерть марш. Пілсудського надало жалібний марш Шопена і на знак жалоби перервало авдицію.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма роками.

Інша людина взяла на себе місію вивести народовців із стадії секти в стан політичної партії. Цією людиною був товариш Навроцького Володимир Барвінський, здібний публіцист, енергійна й дуже працьовита й рухлива людина, яка гарячою вірою в себе й своє діло покривала недостачу наукових засобів і неясність провідних ідей. До 1880. р. один із найгарячіших сектантів-народовців, забажав відразу перемінитись у реального політика, закладаючи партійний орган „Діло". Не легка була це справа. Політика опортунізму, яку проклямував Барвінський, хоч у засаді запевне мала в собі багато здорових зерен, одначе без ясного означення підставових і непорушних інтересів цієї політики, крила в собі багато небезпек. Шлях компромісів у політичній боротьбі буває без сумніву дуже корисний, але лиш тоді, коли знаємо докладно, з ким, в якій ціні та яким коштом робимо компроміс. Тим часом у політиці Барвінського не завжди можна було достерегти цю ясність, навпаки, часто замісць реальних компромісів виходило кокетування з ріжними людьми й партіями для абстракційних або фантастичних цілей, змагання до згоди conte que conte з людьми, з якими не треба було робити ніякої згоди. Не міг рішитися Барвінський піти безповоротно на оборону інтересів народу, радше адоптував ідеал о. Качали, опертий на фіктивній гармонії інтересів народу з інтересами церкви, вітав гарячою промовою новоназначеного митрополита Сембратовича, вручаючи йому берло верховодства в Галицькій Русі, рівночасно боровся проти єзуїтів, спроваджених за згодою того самого митрополита, й проти воскресенців; хоч адоптував увесь арсенал фактів і висновків, які видобув поступовець Навроцький, не зважаючи на це, розвивав гарячкову діяльність серед молоді, щоби згнести серед неї усякий радикалізм, на його думку шкідливий для української справи. Як у науці, так і в політиці був він еклектиком, шукав активної форми для свого ідеалу — української національної самостійности, а не маючи сміливости піти рішуче одним із тих двох шляхів, які були перед ним, — народнім або клерикальним, старавсь годити їх, закривати розділ, який істнує між ними, чи то мовчанкою, чи то багатим потоком фраз. Очевидно, що до такої роботи не міг він загріти широкого загалу, що діло, здвигнене його власною величезною працею, лиш цією його працею могло далі триматись і передчасно сконсумувало його сили. Не лишив він по собі наслідника, що міг річ, яку він почав, далі повести в його дусі. Правда, така робота, чим далі, тим ставалась труднішою. Впливи римської семинарії, воскресенців і єзуїтів щораз явніше то відбивались серед української єрархії, щораз голосніше відзивалося змагання цієї єрархії завязати нову, чисто церковну й католицьку організацію у виразному противенстві до світських людей усяких відтінків, бож світські люди будь-що-будь мають свої світські інтереси, а інтересів церкви найкраще можуть і повинні боронити самі духовні.

Смерть Барвінського найвиразніше відкрила серед організації народовців щербину в тому місці, де повинна була знаходитись реальна політична програма. Цю щербину почували й перед тим, але Барвінський заслоняв її своєю незвичайно симпатичною особистістю, яка викликувала подив і пошану. Щойно тепер, коли перервався потік його медових фраз, усі мусіли спитати себе самих: хтож ми є властиво? яку суспільну силу репрезентуємо? до яких цілей змагаємо? — і в програмі Барвінського не знаходили на ці питання досить ясної і рішучої відповіді. Правда, були там відповіді, але трохи заширокі: ми частина 20-міліонового русько-українського народу, — але що маємо робити, яко ця частина? Був там і другий пункт: оборона інтересів народу, — але цей пункт сам Барвінський розумів загальниково й дуже неясно, як про це свідчить найкраще його реферат про господарські справи, виголошений на першому народньому вічі у Львові. Так само неясним і неозначеним лишалось по смерті Барвінського відношення народовців до уряду, до шляхти, до поляків і до другої української партії, т. зв. „старої". Правда, урядові гр. Таафе виповіло на підставі слів Барвінського перше народне віче у Львові вотум недовіря, але це вотум не мало ніякої практичної ваги. Із шляхтою боровся у „Ділі" Навроцький в обороні народніх інтересів, а Барвінський і Качала в обороні церковних інтересів. Із „старими" заінавґурував Барвінський рід згоди на підставі спільної праці для народу, але ця спільність лишилася пустою фразою, бо „спільно" скликане народне віче було саме ділом самого Барвінського й усі реферати, які виголосили члени молодої й старої партії, походили з його пера, — а в „спільному" виборчому комітеті „старі" відкинули кандидатуру Барвінського й поставили „свою" людину, яка мала якнайпевніші шанси програти виборчу кампанію, і дійсно програла її. „Спільна" акція, не означена докладно, не ведена ні з одного боку щиро, лишала тільки багато квасів, але не принесла ніяких позитивних вислідів.

Тож починається на чолі партії очевидне вагання й хитання. Виступають по черзі ріжні мужі, що стараються кермувати справами партії в цьому або тому напрямку, але властивого пункту тяжкости досіль не знайшла партія у своїй середині, себто не зробилась дійсною партією.

На чоло редакції „Діла" виступив по смерти Барвінського д. Белей, людина молодої ґенерації, тиха, скромна й поміркована, але з далеко меншими здібностями та знанням, ніж його попередник. Д. Белей не вимагав для себе права й не бажав навіть із свого редакційного столика кермувати справами партії, — як був, так і лишивсь платним співробітником часопису й нічим більше. Писав ясно, попросту, без ораторських ефектів і надававсь дуже добре на товмача чужих думок, чи то якоїсь визначної одиниці, чи й збірних. Політик промовчування речей хоч і яких важних, але таких, про які він не вміє або не сміє висловити своєї думки, — це улюблений його модус процеденді. Незвичайно обачний, боягуз і нерішучий, коли треба заманіфестувати власне переконання на власну відповідальність, сміливим і вимовним є тільки в резюме чужих речень. Заваджають йому дещо згадки минулих років, в яких він пів-на-пів признававсь до спільних поглядів із радикальнішими гуртками української молоді й видавав поступовий часопис „Світ"; робить тепер, що може, щоб в очах старших народовців обмитись із підозріння в якійнебудь спільності з „радикалами".

Правда, деякі з цих „радикалів", а радше поступовців рівночасно із смертю Барвінського увійшли були до редакції „Діла" й пробували вести далі напрямок, який зазначив Навроцький, себто зробити народовців чисто народньою партією. В тому часі „Діло" може найбільше з усіх галицьких часописів займалось реальними справами й потребами народу, найбільше також викликувало зацікавлення на провінції, найбільше давало цікавих кореспонденцій і фактів народнього життя. Пробували також тоді молоді його співробітники ширше й реальніше поглянути на міжнародне положення українців, на їх відносини до сусідів, кладучи всюди як непорушну підставу інтерес народу й такі лиш допускаючи компроміси в боротьбі, які не ущуплюють цього інтересу. Одначе по двох роках такої праці „радикальні" елементи мусіли виступити з „Діла"; верх узяли інші елементи, які тут постараємось так само коротко схарактеризувати.

Ще за життя Барвінського одним із найзначніших і найвпливовіших членів партії був д. Романчук. Заки ще повстало „Діло", д. Романчук прийшов до сміливої і єдино розумної думки — звернутись просто до народу вже не з пропаґандою „народовецьких" ідей, але з ретельним вияснениям живих народніх справ і потреб. Він заклав рік перед „Ділом" популярний політичний двотижневик „Батьківщина", який швидко зєднав собі між народом великі симпатії і широкий круг читачів. У перших роках видавали „Батьківщину" знаменито й вона багато причинилась до піднесення духового й політичного рівня українського народу. Від фраз, лявірувань і промовчувань „Діла" дуже корисно відбивалися прості, річеві й повні гідности слова „Батьківщини", яка завжди й усюди далеко ясніше й ширше ставала на становищі народніх інтересів, ніж „Діло". Отже не диво, що по смерті Барвінського якось так само собою вийшло, що д. Романчука почали уважати природним провідником партії. Спосіб, яким він вів часопис, дійсно велів сподіватись у ньому єдиної людини, яка потрапить розмотати й до ладу довести відносини, які по смерти Барвінського полишились такими помотаними. А в тім д. Романчук, старша, поважна й досвідчена людина, був відомий як повна поміркування людина й прихильник повільної, але певної, органічної політичної праці.

Тим часом не знати, як і чому це сталось, досить, що д. Романчук не сповнив тих надій, які покладати на нього мала ціла партія по смерті Барвінського. Ніодин із його кроків на цьому становищі не зустрів загальної симпатії, не викликав ані тіні ентузіязму в партії. Спроба, яку він зробив, вести й далі спільну акцію із „старою" партією зустріла загальне незадоволення саме з тієї причини, що не сформулували обопільних уступок і зобовязань. Ця спроба скомпромітувала народовців через демонстраційну участь їх спільників у петербурській кирило-методіївській урочистості й принесла їм у висліді повну виборчу поразку. Так само небагато симпатії зєднав він собі своєю політикою в соймі, хоч ця політика, мусимо признати, видається нам єдиною раціональною. Тут д. Романчук піднісся понад своїх попередників-українських послів давнішої доби, які виступали перед поляками в тоґах римських леґатів і давали їм до вибору в одній фалді мир, — „якщо нам дасте все, що нам належиться", а в другій війну, якщо не дасте всього. Д. Романчук із величним відреченням власної амбіції зірвав із цією традицією „або все, або нічого" й хоче здобувати для українського народу бодай потрохи, що можна. На жаль, не завсіди вміє витривати в цій ролі не завсіди помагає, що один реальний, хоч би й маленький здобуток, вартий того, щоб його окупити ціною навіть кількох розчарувань. Ми бачили, як унісся був при кінцевій дебаті над шкільним внесенням і цим може й пошкодив справі. Одначе треба памятати, що цей тернистий шлях реальної політики такий трудний, а в нас такий іще новий!...

А втім головування в партії вплинуло досить некорисно і на публіцистику д. Романчука. Обтяжений множеством клопотів і праць крім професійного заняття, як ґімназійний учитель, не має він ані часу ані потрібної свободи ума, щоб видавати „Батьківщину" так блискуче, як видавав її в перших роках. Якщо, не зважаючи на це, тішиться щораз більшою симпатією народу, хіба тому, що будь що будь вона це найкращий народній часопис, хоч далеко не такий добрий, як був спочатку. А щодо впливу д. Романчука на „Діло", не вмію сказати докладно, чи істнує він дійсно та в якій мірі. Одначе мені здається, що д. Романчук — чи мимоволі, чи навмисне — впливає на напрямок і тактику „Діла" далеко менше, ніж міг би й повинен. В цій думці утверджують мене деякі факти, про які хіба іншим разом.

(Далі буде).

Вистава національного мистецтва Італії в Римі.

Рим, у травні.

Кожних чотири роки улаштовують у Римі велику виставу малярства та різьби мистців усієї Італії. Остання така вистава була в 1931. році. Тепер відбувається друга така вистава: **Seconda quadriemale d, Arte Nationale.**

На третьому місяці побуту в Римі, відвідавши найцікавіші твори того давнього старовинного мистецтва, що дає вам повне вдоволення своєю красою, постановив я піти й на цю виставу. Її приміщено в гарній палаті з останнього століття, при рухливій вулиці Націонале, де містилася Вистава Фашистівської Революції. Біля широкого входу обабіч зеленіють олеандри, густо рожевіють азалії.

Входите. Запускаєтеся в салі: одна по одній, поволі, розмірковуючи, приглядаєтесь менше цінним творам, з пошаною оглядаєте справжні твори сучасного італійського модерного мистецтва. Треба тут сказати, що у виставі беруть участь відомі та високоцінні мистці, і багато молодих мистців, не лише невідомих іще, а й справді мало переконливих з мистецького боку.

Перейшовши декілька саль, якось важко погодитись вам на думку О. Шпенґлера, що „велике мистецтво... вже не істнує, хоч би й тому, що правдиве життя мистців уже з минулого віку згасло..." Може із мистецтвом так воно й є, але великі мистці ще не перевелись: узяти хоч би Джіно Северіні, великого модерніста. Від імпресіонізму, того доброго, передвоєнного, до сучасного модерного імпресіонізму, він у своїй мистецькій культурі став таким недосяжним сьогодні, що перевищає всіх. Досконалий майстер рисунку. Незрівнянний у композиції, сердечний, примовний у кольориті. Всі його натура морте, всі портрети носять на собі шляхотний відблиск традиції ренесансу. Він — і містик, і лірик. Його містицизм найкраще вичуваємо в блакитних площинах: блакить, що дає вираз безмежжя і супокою. В образі „Самота" панівний колір сіро-блакитний: янгол зриває зі синяви й стає на порозі хати. Тиша все огортає. Тут і містика і лірика. Чиста лірика: на іншому образі, на беріжку вази сидять голуби, а під крисами вази на беріжку підставки спить маленьке янголятко-амор. Дж. Северіні, як і італійські мистці ренесансу, не лякається наслідування старовини: і малює він голуби на беріжку вази, які бачимо на старих мозаїках із палат імператора Адріяна в Тіволі. Він відчуває старовину по свому. Багато ясности його деяким творам дають рямці цілі із дзеркала. Дж. Северіні дістав тут першу нагороду (здається 50 тисяч лірів) за твір „Сім чеснот".

Гідний подиву і наслідування Джерардо Доттори. Передовик і головний представник і провідник у малярстві італійського футуризму. Не лякається тематики в мистецтві футуристичному, політичної тематики. Тут ось маємо його цілий цикль — „Фашистівська політика". Війна, революція, молодь, хліборобство, промисл, купецтво, оборона і на горі, синтеза всього Дуче. Цілий твір сильний композицією, конструкцією, виразом. Дж. Доттори переконує нас, що мистець, коли чує тематику по мистецьки, не боїться її. Ці твори, зпоміж усіх цього роду творів, які мені за ці довгі роки довелося тут бачити, найбільше мене захопили.

З різьби, яка тут, назагал, багатше представлена, як малярство, представне місце займає Франческо Мессіна і Романо Романеллі. Це справжні і найкращі виразники сучасної скульптури. Вже минулися часи ультра модерної й в Італії різьби: безформенної, що шукала лиш руху брил, менше динаміки. Тут, на виставі, усе — в першій мірі реалізм, а в другій спокійно, дещо, синтези, примітивізму. Розуміється, з мистецького боку, більше впадає в око отой щирий у різьбі примітивізм.

На цьому місці можнаб і закінчити огляд цієї вистави: всі 62 салі і 12 галерій з експонатами вертяться довкола творів вище згаданих мистців, хоч правда, багато з них мають своє обличчя давно сформлене.

Та як підете до елеґантно прибраного бару і сядете біля шепітливого водограю, то змірковавши, замітите, що окрім Маріо Тоцці, який став ще легший з рисунку, вибагливіший у композиції, лагідніший кольоритом, Філіппо Де Пізіс, Дж. Де Кіріко, цей непоправний, гіркий на поважно сатирик, які, кожний по свому, тягнуть за Дж. Северініем; що окрім аеромаляра футуриста Тато, якого опанувала лінійка заворолизованих просторів і в чому він майстер, Брускетті, А. Дж. Амброзі, Ді Боссо, Івіяое Ґамбіні, які, кожний по свому, тягнуть за Дж. Доттори, — є ще й інші представні мистці Італії, які від десятка років ідуть своєю дорогою і більшість із них не сходять із неї на бік, а все дальше вперед себе. Це Карльо Бізі, Амеріго Канебраті зі своїми соняшними краєвидами Тоскани; представник сучасної льомбардської школи Артуро Тозі, то Ніно Спрінґольо зі своїми краєвидами Льомбардії у густій, росистій зелені, на якій веселкою сонце грає; Доменіко Бернарді, що від понурих льомбардських краєвидів, перейшов у соняшні зелено-гнідаві; Антоніо Сантаґата монументаліст, у якого важким ритмом проходить життя фашизму; Карльо Карра, Феліче Казораті, які любуються сонцем, людиною у просторах. З молодших хочеться згадати: Феруччіо Орляндi, Ренато Томассі, Бенвенуто Феррацці, Делле Сіте. Є й прерафаеліти — ось давніший Джісберто Чераккіні: ті ідилічні постаті, ті казкові джерела, ті сонні пастухи — все те сьогодні, те статичне, таке далеке, що наші розбурхані змисли може втихомирити. Є одна підставова хиба в цього мистця: всі його образи виконані не темперою, з олійними фарбами. Є й різкий реалізм у Антоніо Донґі, проте — доброго портретиста.

Годі з іменами.

Слід зазначити, що на виставі мало є мистецьких елюкубрацій, навіть дуже мало, бо єдиний Енріко Прамполіні. (Може дехто з наших мистців гостро запротестує!)

Вся ця вистава, це суть життя сучасної Італії; воно йде крок у крок з життям країни.

Нагадуються слова Джіролямо Фракастора (XV—XVI в.), що мистецтво не може бути подумане лише як чисте задоволення нашого природного бажання краси, а лишень мусить мати на увазі і моральний бік.

М. Островерха.

З ОРҐАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ

Орґанізаційна нарада УНДО в Станиславові.

В неділю, 12. травня ц. р. відбулась в Станиславові заходами тамошнього Повітового Комітету УНДО орґанізаційна нарада, в якій узяв участь від партійної централі *ред. Вас. Мудрий.* Нарада почалася в 12-тій год. вполудне і тревала до год. 4-ої пополудні. Нараду відкрив голова Повіт. Комітету адвокат *д-р Бих.* Проводив нев адв. д-р *Юл. Олесницький*, а секретарював маґр. *Ясеницький.* Довший реферат на політичні й орґанізаційні теми виголосив *ред. Вас. Мудрий* а реферат про вибори до самоврядування в Станиславівщині *д-р Бих.*

Пресова конференція у „Великому Лузі".

В суботу 11. травня ц. р. в 19-ій годині вечора відбулася в домівці „Великого Лугу" при вул. Коперника ч. 5. у Львові конференція представників української преси. „Діло" заступав ред. Кедрин і ред. д-р Німчук, „Неділю" ред. Голіян, „Свободу" дир. Кузьмович, „Мету" і „Христос наша сила" д-р Гнатишак, „Шлях Нації" ред. З. Пеленський, „Правду" ред. Гайдук, „Нову Зорю" ред. Дурбак.

Предметом наради було 10-ліття Лугової Орґанізації та її сучасне положення.

Відкрив конференцію голова „Великого Лугу *д-р Роман Дашкевич.* Він зясував дотеперішній розвиток і працю Лугової Орґанізації, її світліші і слабші моменти. „Луг" переборов усі найтяжчі перешкоди; перед ним розкривається дальший шлях творчої національної праці в ділянці фізичного виховання української молоді. Метою своєї праці ставив „Луг" завжди згуртування української молоді в лугових лавах. Але в цій праці не вів „Луг" ніколи конкуренційної боротьби з іншими українськими руханковими товариствами. Своє 10-ліття відсвяткує „Великий Луг" пописом-здвигом у власному городі у Львові (при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича) в дні 23. червня ц. р. Підготова до здвигу почалася вже в цілому краю.

Ідеольоґічні напрямні праці „Лугу" накреслив голова пропаґандової комісії *дир. Іван Ющишин.* Джерелом лугової ідеольоґії є віра у власні сили народу, а остаточною метою допомога українському народові в здійсненні його національного ідеалу. Цю ідеольоґію здійснює „Луг" у межах свого статуту. Зміст своєї праці і тактику намагається „Луг" узгіднювати саме з найвищою своєю метою. „Луг" усе дбав про безоглядну чистоту свого національно-орґанізаційного прапору. По десяти роках важкої праці та боротьби з найтяжчими перешкодами „Луг" може прилюдно заявити, що цього прапору нічим і ніколи не заплямив. Він такий чистий і ясний, як і всі почуття й думки молодої лугової родини.

Кінчаючи свої виводи, голова пропаґандової комісії висловив жаль, що кілька часописів, що є власністю п. Тиктора, не вислали своїх представників на конференцію.

Дискусія над заявами голови „Великого Лугу" д-ра Дашкевича та голови пропаґандової комісії дир. Ющишина тревала поверх дві години. Всі приявні представники преси висловили свої погляди на порушені луговим проводом питання фізичного виховання української молоді в лугових лавах. Промовці стверджували одногідно, що зміст лугової праці відповідає вповні найживучішим потребам українського народу в ділянці фізичного виховання, а його тактику виправдало сучасне життя. Стверджували вони також, що в психіці українського народу зайшли поважні зміни у відношенні до лугових товариств. Кількалітнє неґативне становище громадянства перемінюється поступнево в зичливо-позитивне. Це облекшить працю „Лугу" в найближчому вже майбутньому.

Зокрема у своїх промовах торкалися промовці нинішньої ситуації українських руханкових товариств на старих статутах у звязку зі знаним розпорядком адміністраційної державної влади про перехід їх до пожарничої діяльности на статутах „Сторожі Пожарної". Всі промовці висловили одногідний погляд, що *„Луги на старих статутах повинні негайно прийняти нові статути Лугової Орґанізації*, влитися в неї і дальше продовжувати свою національно-виховну працю серед українського доросту в ділянці фізичної культури.

Голова пропаґандової комісії *дир. Ющишин*, прилучаючись без застережень до цього погляду представників преси, підкреслив ще раз, що „Луг" у відношенні до Українського Сокільства не вів і не веде ніякої конкуренційної акції.

Ціла конференція відбувалася в атмосфері взаїмної зичливости й довіри та щирого бажання „Великому Лугові" найкращих успіхів у його корисній суспільній праці

Похорон на державний кошт.

ВАРШАВА, 13. 5. ПАТ. Нині в год. 12.30 відбулось під проводом прем. Славека засідання ради міністрів. Рада рішила, що похорон марш. Пілсудського відбудеться на державний кошт. Одночасно рада міністрів рішила, що від нині аж до дня похорону будуть припинені всі імпрези, прилюдні забави і т. д. Одночасно прапори, сповиті крепою, мають звисати до половини держака. Військові та державні урядовці і службовики (мужчини і жінки) воситимуть чорну опаску на лівім рамени шість тижнів. У часі цієї національної жалоби не можуть уладжувати приняття, ні не можуть самі брати участи.

Тіло Покійного спочиває в сальоні у Бельведері. Перед палатою великі маси народу. Вчора вночі зняли посмертну маску, нині майор д-р Каліцінський і доцент д-р Лясковський почали бальсамувати тіло. Після того труму з тілом виставлять прилюдно (про день і місце повідомлять окремо).

ВІДОЗВА МІНІСТРА ОСВІТИ.

Міністер освіти Єнджеєвич видав відозву до молоді з дорученням, щоб по школах відчитали відозву президента. Міністер візвав молодь, щоб закрила крепою шкільні відзнаки на шапках, беретах і рукавах.

МІН. ЛЯВАЛЬ РЕПРЕЗЕНТУВАТИМЕ ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІЇ НА ПОХОРОНІ.

З Парижа надійшла вістка, що президент Лебрен уповажнив мін. Лаваля, щоб підчас повороту з Москви затримався у Варшаві і репрезентував його на похороні марш. Пілсудського.

—o—

ЗАТІСНЕННЯ СОЮЗУ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА ПОЛЬЩЕЮ.

РИМ, 13. 5. ПАТ. Преса широко обговорює вислідн варшавських розмов мін. Лаваля з мін. Беком. „Пополо д'Італія" підкреслює, що офіційний комунікат є ясний і не вимагає коментарів. Нема сумніву, що вислідн нарад позитивні. У Варшаві панує оптимізм і висловлюють погляди, що стріча мін. Лаваля з мін. Беком змiцнить польсько-французький союз.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРЕСА ПРО НАРАДИ У ВАРШАВІ.

МОСКВА, 13. 5. ПАТ. Большевицька преса помістила промови мін. Бека і мін. Лаваля та комунікат Аваса про варшавські розмови під тенденційними наголовками. Мін. Лаваль замешкав у комісаріяті закордонних справ. Начальний редактор „Ізвестій" Бухарін гостив сніданням французьких журналістів.

Свячене у Львові.

Вчора, 12. ц. м., відбула у Львові ціла низка українських установ традиційне свячене для своїх членів і запрошених гостей. З технічних причин подаємо нині звідомлення лише з двох установ.

СВЯЧЕНЕ В Т-ВІ „ВОЛЯ".

Заходом Виділу Т-ва українських дозорців і домашньої служби „Воля" у Львові відбулося в неділю 12. ц. м. пополудні спільне свячене у власній домівці (Ринок 10, II. поверх). До столів засіло понад 100 членів Т-ва і гурток запрошених гостей та представники преси. „Свічи" посвятив о. Василів, що виголосив коротку привітну промову. Дещо пізніше прибув також Преосв. Будка, що виголосив теж гарну, будуючу промову до присутніх. З черги виголосив палку промову представник Української Парл. Репрезентації д-р Біляк. Після того промовляли представники Т-ва і поодинокі члени головно на тему організації українських дозорців у своєму становому товаристві „Воля". (В останньому часі, на жаль, якась частина дозорців відірвалась від Т-ва „Воля" і заснували собі друге, конкуренційне т-во під назвою „Добра Воля").

СВЯЧЕНЕ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ РОБІТНИЦЬ „БУДУЧНІСТЬ".

У „Будучности" гуртуються українські домашні помічниці, елемент найбільш пригожий до винародовлення. Організація їх (а є їх у місті яких 10.000) необхідна. У товаристві „Будучність" і його відділах у Львові гуртується 500 дівчат, а приблизно 200 з них були на свяченім 12. ц. м. Посвятив страви о. прелат Куницький, своєю присутністю звеличав свято і Преосв. Н. Будка. Товариську гутірку переплітано співами та деклямаціями. Промовляла від Союзу Українок п-і Олена Шепарович. Промовив також щиро і безпосередньо о. Галзевич з Дрогобича — основник такого самого товариства у Дрогобичі, що іствувало вже раніше, ніж товариство у Львові. Від преси сказав коротке слово п. Антонович, від товариства українських ремісників „Зоря" п. Фединський. Кінцеві слова подяки і прощання сказала голова цього товариства п-і Тишинська.

КРІВАВІ СУТИЧКИ РОБІТНИКІВ З ВІЙСЬКОМ.

БІЛГОРОД, 13. 5. ПАТ. У копальні золота Бор у південній Сербії повстав гострий конфлікт між робітниками і дирекцією, яка складається зі закордонних капіталістів. Гурт робітників знищив бюра дирекції і захопив копальню. Між військом і жандармерією та робітниками дійшло до стрілянини. По обох боках є вбиті і ранені.

—o—

НОВА МІСЬКА РАДА ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 13. 5. ПАТ. По вчорашніх доповняючих виборах склад міської ради Парижа такий: незалежні здобули 4 мандати, республиканці 24, республиканці лівиці 24, незалежні радикали 4, соціяльні радикали 4, соціяльні і незалежні республиканці 7, неосоціялісти 3, соціялісти 6, комуністи 14.

Мін. Еріо вибрали радним у Ліоні.

—o—

Із судової салі.

ТРЬОХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У четвер 9. травня ц. р. перед судом присяглих у Бережанах стануло трьох селян, українців, з Литвинова пов. Підгайці, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН (за злочин держ. зради зі ст. 97 § 1. к. з.)

На лаві підсудних засіли: 1) 35-літній *Семко Куліш*, батько двох дітей; 2) 30-літній *Іван Перегінець*, зарібник, жонатий і 3) 26-літній *Михайло Хома*, зарібник, батько одної дитини.

Трибуналові проводить радн. Урановнч, обвинувачує прок. Вежбіцький. Підсудних боронять: *д-р В. Бемко і др М. Західний*.

Акт обвинувачення каже, що підсудні були членами ОУН і були в постійному контакті з Олександром Власовом, який перебуває у Берліні і від нього одержували нелеґальну літературу. Далі акт обвинувачення каже, що св. Марта Осідна, донька греко-кат. пароха у Литвинові зізнала, що підсудні хотіли втягнути її до ОУН і давали їй читати теж нелеґальну літературу.

Підсудні заперечили свою вину. Головний свідок акту обвинувачення Марта Осідна давала дуже неясні відповіди або взагалі мовчала і тому на внесок прокуратора трибунал приказав її арештувати.

Присуд западе 14. травня ц. р.

—o—

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелеґантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 4—5

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольоґ в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 2-3

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 10-?

— **Філія Союзу Українок** повідомляє, що клюбові сходини цього тижня відбудуться виїмково в середу 15. ц. м., з причини заповідженого реферату о. д-ра Кладочного під заголовком „Фордон", який відбудеться в домівці У. С. при вул. Сикстуській 44 в год. 18. 1565 1-2

— **Новий розклад їзди** з орієнтаційною мапкою, що в формі книжки охоплює всі залізничі шляхи Галичини та получення з важнішими осередками інших західньо-українських земель, Польщі та заграниці — появиться в першій половині травня ц. р. накладом Кружка „Рідної Школи" в Станиславові. Ціна цього першого великого розкладу їзди в українській мові тільки 50 сот. Дохід призначений на „Рідну Школу", тому кожний українець, як також товариства й установи, купують тільки цей новий розклад їзди. Набувати від 15. ц. м. у всіх книгарнях і кіосках. Більші замовлення слати на адресу: „Союзна Друкарня" — Станиславів, Собіського 24.

— **Весняні вечерниці Союзу Українок-Емігранток.** В суботу 11. відбулися весняні вечерниці, влаштовані нашими сестрами-емігрантками. В порівнанні з мин. роками треба ствердити, що товариські нитки з місцевими українцями затіснились і галичани прийшли радо до братів-емігрантів у гості. На святі були присутні від Української Парляментарної Репрезентації: голова посол Дмитро Левицький, посли Мілена Рудницька, Зиновій Пеленський і Любомир Макарушка. Окрім цього нечисленна, але репрезентативна публика. Настрій був добрий. Молодь танцювала. Дуже добре грала музика п. Яблонського. Товариство розійшлось аж ранком.

— **Проф. Д. Антонович про „Музей Визвольної Боротьби" в Празі.** Користаючи з приїзду проф. Антоновича до Львова, запросила його „Молода Громада" дати виклад про „Музей В. Б." Виклад відбудеться у вівторок 14. V., год. 7.30 веч. у домівці Т-ва. Вступ для членів і запрошених гостей вільний. З огляду на ріжні поголоски, які кружляють довкола справи Музею, численна участь членів дуже побажана.

— **Відчит Дмитра Антоновича з Праги в „Українській Бесіді" у Львові.** До Львова завітав достойний гість — один з найстарших українських громадян і вчених — проф. Дмитро Антонович, найчільніший український історик мистецтва та заслужений співтворець Музею Визвольної Боротьби у Празі. Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка запросило проф. Д. Антоновича виголосити відчит, який відбудеться в четвер 16. ц. м. в год. 6. попол. у салі „Бесіди", на тему: „Українське мистецтво на Сході Европи". Свій відчит шан. прелеґент буде ілюструвати образами українських і російських церков. Той сам відчит проф. Д. Антонович виголосив кілька днів тому в Українському Науковому Інституті у Варшаві. Проф. Антонович є відомий як один з найкращих прелеґентів, який на кожну тему по своїй спеціяльності вміє говорити надзвичайно живо, ясно і цікаво навіть для найбільших ляїків.

— **Товариський інтимний вечір** улаштовує Кооператива Український Театр при допомозі редакції „Нової Хати" у суботу 18. ц. м. в год. 7. веч. у салях „Бесіди". На вечір складається жива, ріжноманітна програма наших відомих і заслужених артисток Л. Кривіцької, що вперше після довгої недуги виступить перед нашою публикою, Софії Стадникової, Лесі Голіцинської та Марії Свірської. Кожна з тих артисток дасть цікаві зразки свого репертуару, у деклямації, рецитації чи співі. З веселими монологами виступить П. Сорока. Фортепіяновий акомпаніямент узяв на себе д-р Н. Нижанківський. Вечір матиме характер товариських сходин для запрошених гостей. Буфет під опікою пань із клюбу „Нової Хати". Запрошення можна дістати в ред. „Діла", „Нового Часу" та „Нової Хати".

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні впали при тягненні держ. льотерії такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 78929. 10.000 зол. на ч. 52122. 5000 зол. на ч. 44423, 55806, 60619, 109488, 158490, 178887. 1000 зол. на ч. 108806, 109901, 119369, 363123, 197, 138831, 141594, 143841, 147407, 151969, 171466, 172944, 179844, 180313, 183613, 4679, 20398, 21383, 98340, 101243, 105126, 22779, 26962, 105709, 105325, 88756, 36900, 40085, 41528, 44205, 62993, 50794 51435, 75443, 76793, 77445, 81134, 82223, 85716. 2000 зол. на ч. 92544, 67784, 69290, 73018, 91310, 48061, 52831, 53608, 2333, 172276, 15214 14187, 869, 181083, 29883, 40040, 80616, 101236 125525, 127174, 128126, 131997, 145029, 156185, 160033, 171238.

— **Краєва хроніка.** В тартаку братів Лянгерів у Підбужі пов. Дрогобич застрайкували робітники, домагаючись підвишки платні. — Йосифа Верта з Отинії засуджено на 3 місяці арешту і 19.200 зол. грнвни за те, що виробляв приватно і продавав папіроси. Його спільник Гольдберґер дістав 1 місяць арешту. — В лісі біля Мразниці під Бориславом знайшли тіло коло 25-літної дівчини, з вигляду служниці, що мала перерізане горло. Злочину доконано мабуть на сексуальному підкладі. — В селі Перекопана під Перемишлем постерунковий Голий пострілив вломника, що добувся до одного шинку і сполошений, хотів стріляти до нього. Пострiленого яким був Владислав Голота з Ляцької Волі пов. Мостиська, помер у перемиському шпиталі. — Підчас парубоцької бійки в Заболотові пов. Снятин Іван Бачук копнув Гриця Сарчука так сильно в черево, що вбив його на місці. — Перед судом присяжних у Коломиї станув Владислав Мігась з Городенки, що вбив робітника цукроварні Казимира Бродовича.

— **Нова повітова рада в Чорткові.** Вибори членів повітової ради відбулися 6. травня ц. р. у всіх волостях чортківського повіту, при чому на 11 волостей голосування було тільки в 5 волостях, а в інших 6 наслідком компромісу з українцями і жидами не голосовано. Членами повітової ради вибрані: Мартин Куник, Микола Божигора, Антін Чарнецький, Стефан Бідяк, Стефан Кольвінський, кс. Франц Судол, Юрій Гемельгський, Людвик Румійовський, Казимира Рудрофова, Микола Кузик, Каетан Гофман, Дамян Побуреиний, о. Мих. Дрогомирецький, Йосиф Пруський, кс. Казимир Козловський, Данило Богайчук, кс. д-р Лукіян Волек, д-к Евг. Піотровський, д-р Іван Хичій, інж. Маврикій Рамлер, інж. Влад. Лесняк, Ян Звік, Йосиф Калага, Казимир Зявік. На загальне число 24 радних поляки здобули 17 мандатів, всі з ББ, українці 6, жиди 1.

— **Присуд на душогубів.** В селі Голодиско пов. Золдава вимордувано торік цілу родину господаря Боярського, зложену з 7 осіб. Масового душогубства доконав 18-літний син Боярського Ян, при допомозі свого вуйка Стефана Мельничука і Льва Ващука. На днях люблинський суд засудив Ващука і Мельничука на кару смерти, а Боярського на досмертну вязницю.

— **Летунська катастрофа** склалася в Торуні. В часі вправ над летовищем 11. ц. м. вдарили на себе два військові літаки у висоті коло 500 м. Наслідком зудару пільот пор. Діоніз Дурко затратив свідомість і апарат, діставшись у коркотяг, упав на землю. Дурко згинув на місці. Другий літак з відірваним підвоззям осів щасливо на летовищі.

— **З Польщі.** Виленський окружний суд засудив відповідального редактора жаргонового часопису „Вільнер Тог", Самуїла Кагана, на місяць арешту за зневагу друком німецького канцлера Адольфа Гітлера. — В Радомі прийшло до кривавої сутички між юрбою безробітних і поліцією. Підчас стрілянини один поліцист одержав тяжку рану в голову.

— **Орел ухопив хлопця.** Сталося це в американських Зл. Державах. Величезний орел пробував ухопити 8-літного хлопця Чарлі Тіпса і занести до свого гнізда. А що хлопець був для нього за тяжкий, орел волік його по землі. Побачив це 15-літний брат Фльойд і почав бити хижака палицею. Врешті орел пустив свою жертву і втік. Скінчилося на переляку дитини.

— **Критичний вік мужчини.** В Найгаймі відбувся конгрес німецьких психотерапевтів. На конгресі багато говорилося м. і. про критичний вік мужчини. Лікарі специялісти признали, що у мужчин критичний вік буває двічі в житті: у віці від 20 до 23 літ і від 35 до 40 літ. У віці від 20 до 23 літ мужчини бувають особливо невитревалі, а вік від 35 до 40 літ є особливо небезпечним для умової рівноваги, бо в цьому часі мужчини починають відчувати обмеження, які накладають на їхнє особисте життя родина та фахові заняття. Ця свідомість може довести мужчин у тому віці до надмірної дразливости і ріжних фантастичних помислів, яких невикональність робить їх дивними і навіть ненормальними.

— **Талісман царя.** У знаного паризького золотаря при вулиці Деля Пе купила цими днями леді Астор дорогоцінний перстень з чудово блискотливим великим діямантом. Заплатила за нього 1.000 долярів. Але не за сам камінь, якого вартість без порівнання менша, заплатила цю суму, тільки за значіння, яке має цей перстень. Був він колись власністю російського царя Миколи, що приписував йому чудотворну силу. В усіх важних моментах свого життя носив він цей перстень. А переховувано його так, як свої інсиґнії для коронування. Раз запримітив цар по дорозі до Москви (у році 1915), куди їхав на родинну нараду, що забув перстень. Він велів задержати поїзд і чекав, аж його адютант привіз йому цей перстень з Петербурга. Його стрийко, давніший власник перстеня, не мав його з собою і тоді його вбили. Жахливі події останніх днів свого життя приписувати цар мав бракові перстеня, він забув його в поспіху. Так розповідав одинокий свідок цих подій французький учитель царевича. З іншими дорогоцінностями прийшов цей перстень, проданий большевиками до Нюйорку, опісля купив його французький золотар, цінячи тільки вартість каменя. Тепер він опинився в родині Астор і мабуть довго там буде.

— **Манія самовбивств у Японії.** На підставі найновіших статистик число самовбивств у Японії збільшилося за останній рік страшенне. У столиці Токіо воно зросло в порівнанні з мин. року на 61 прц. себто на 2621. Заживання отрути було в 60-ти прц. засобом самогубства. Цікаво, що 50 прц. самогубників не досягли віку 39 років. 17 осіб покинуло життя з причини старости або нездатности до праці. Лише 5 осіб закінчило життя пальною зброєю.

— **Адоптований Санні бой.** Оль Джонсон, фільмовий артист, знаний з чудової першої звукової фільми „Санні бой", який витискав сльози з очей, любить діти, але власних дітей не має. Він і його жінка Реббі Кілер рішили адоптувати немовля. Пішли вони до дому для підкидків у Шікаго і адоптували семитижневе немовля. Воно буде називатись „Альберт молодший", а звати будуть його „Соняшним хлопчиком".

— **Ощадні міліонерки.** В Америці є чимало жінок, що мають непересічне майно. Дві з них, які тепер померли, жили для богатих жінок у незвичних обставинах. Одна пані Елля Вендель це сестра останнього мужеського нащадка того імени, який помер у році 1914. Родина Вендель вимандрувала в Америку з Ґановер з місцевости Емден у половині 18. століття і поселилася в Нюйорку. В домі побудованім ще в році 1856 жила Елля Вендель, спочатку зі сестрами, по їх смерти сама. Жила зовсім скромно, одягалась бідно, хата була опущена, обстанова вбога. Ввесь маєток мала у скарбниці федерального банку. Для себе потребувала тільки смішно малу частину з відсотків. Коли померла 1931 року безпотомно, залишила майно 100 міл. долярів, за яке старається чимало людей, доказуючи своє посвоячення з нею. Друга міліонерка пані Гаркнесс одідичила по чоловіці 50 міл. долярів — щасливо склавши гроші у вартостевих паперах і посілостях удалось їй збільшити майно на нових 35 міліонів. Те майно одідичив по її смерти її син.

— **Як роблять погоду.** Директор австрійського метеорольоґічного товариства д-р Вільгельм Шмідт говорив про велику вагу, яку має ця станиця для наукових цілей і для хліборобства. Практичні і наукові досліди вимагають просторої мережі метеорольоґічних станиць — специяльно в Австрії, де ріжниця температури буває дуже велика. Та мережа створена з добровільних обсерваторів. Сюди належить мірення промінів, студіювання вільної атмосфери бальоновими летами. Задля вітрильників-літаків роблені теж досліди над повітрям на горі Ґаіс — станицею обсервацій для вітрильників-літаків як теж для клімату міста і клімату озер.

— **Ріжні вістки.** Остання статистика каже, що у Злуч. Державах є 20.523.000 католиків. — Міжнароднє радіове бюро стверджує, що в усьому світі є тепер 48.300.000 рад. апаратів, з цього 20.750.000 у Злуч. Держ., 6.780.000 в Англії, у Данії на кожну тисячку осіб є 160 апаратів. — Т-во Вільсона в Америці відзначило золотою медалю президента Масарика за його заслуги для оборони демократичної ідеї самовизначення народів. — На острові Ямайка вибудують великий шпиталь для сухітників з нагоди ювилею англійського короля. — В амер. місті Петерсон артистка Сільвія Ґросман, що грала заголовну ролю в „Мірҷе Ефрос" Ґордіна вмерла на сцені від розриву серця. — 3. ц. м. у Батумі великий буревій позривав дахи в місті, повиривав дерева і потопив багато човнів. — У 1934 р. виходило у Совітському Союзі 11.400 часописів у 36 і пів міл. примірників; журналів було 1900. — Син Венізельоса, якого грецький уряд засудив заочно заявляє у пресі, що він живе у Парижі віддавна, не є еміґрантом і не має нічого спільного з повстанням, яке організував його батько. — У Трайбніц (Саксонія) померли дві черниці на удар серця з причини арештування ігумені під закидом нелегальної висилки грошей до Чехословаччини. — Голосну фільмову артистку Марлену Дітріх заанґажувало фільмове виробництво Парамавнт до накручування двох фільм річно з річною гажою пів міліона долярів. — В Мосулю військовий літак при осіданні зустрівся з танком, наслідком чого два летуни згинули, а два тяжко потовклися. — В Іраку появився масово незнаний досі рід насікомих, що знищив 300 тисяч дактилевих пальм. Уряд вислав специяльну експедицію для боротьби з тою язвою.

— **Друкарська помилка.** У вчорашньому числі трапилась прикра друкарська помилка у статті **„Свято патрона українських купців".** Надруковано, що свято почалось Архиерейською Службою Божою в катедрі св. Юра, яку відправив о. мітрат Сліпий. Тут мала прийти точка, а після того мало йти дальше: В год. 12-ій впол. відбулось свячене в домівці „У. Бесіди". До столів засіли (досі все випало зі складу) о. мітрат Сліпий, о. Куницький, почесні члени СУК і Пр., д-р Біляк від Перлям. Репрезентації, представники ріжних установ, преси і члени Союзу, купецька молодь, тощо.

Ширіть наш часопис!

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО ЗАБОРОНЯЛА ЦЕНЗУРА.

У Ню Йорку зорґанізували виставу творів, які не пропускала цензура. Між ними є два зовсім несподівані для всіх зразки: найпопулярніша в англьо-саських краях дитяча книжка „Аліса в країні чудес" і „Казки" Андерсена. „Алісу" не хотів китайський цензор пустити у світ тому, що у творі головну ролю грає кріли́к, який говорить. Це, мовляв, образа для людей. Між казками Андерсена була казка „Голий король", якийсь російський цензор назвав цю казку вільнодумною.

СТРАШНА НАЗВА.

До совітського консуляту в Шанґаю прийшов совітський громадянин за пашпортом.

— Куди ідете? — питається урядовець.

— На Соловки.

Присутні ахнули. Урядовець крикнув.

— Прошу вас, не робити дотепів! Це не балаґан! Куди їдете?

— Я не жартую! подаю вам місце мого призначення — Соловки.

У консуляті не знали, чи їхав хто туди з пашпортом.

НІКОМУ НЕ ВІРИТЬ.

Француз Ґастон Меніє з міста Рен розчарувався в наслідках останньої війни та несподіваних спадах валюти. Ціле життя збирав він гроші і зібрав 400.000 франків. Не мав довіря до одної валюти і поділив ці гроші на 1000 банків. Коли збанкротує один банк і одна валюта — залишиться бодай щось в інших. Зате не має він спокою від банків, бо мусить постійно переглядати їх рахунки і писати листи до них.

ПРИКРА ПОМИЛКА.

У французькому містечку у Со-ан-Куе бурмистр дав шлюб одному громадянинові з тещою зарученої замісць справжньої молодої. Після світського шлюбу пішли новоженці до церкви, щоб там узяти шлюб церковний і щойно священик побачив помилку: у паперах було імя тещі. Шлюб треба було брати наново.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „АЗБУКА КОХАННЯ".

Димша, Круковський, Лявінський, Том — члени давнього „Кві про Кво", пізніше „Банди" знаємо чого сподіватись. Комедія з комічними типами, дотепною інтриґою, пісеньками. Та є у програмі теж імя Марії Богди, наскрізь драматичної артистки; вона представляє ліричний елемент, необхідний навіть у комедії, що мусить у нинішніх часах кінчитись щасливо і позитивно. Чималу ролю мають у цій комедії — дитина та пес. Головно пса подивляємо за його розум і зразкові форми поведінки. Димша дає знаменитий тип крамничного послужника з аспіраціями фільмового актора. Його дебют на сцені доводить деяких до сліз... від сміху. Сценарій дотепний, тільки вокальні виступи слабі.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10 І.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА

Свято в роковини смерти організатора «Підгір» о. І. Яворського. Дня 30-го IV. ц. р., третього дня Великодних Свят святкувало село Стрільбичі пяті роковини смерти свого бувшого пароха і незабутнього провідника о. Івана Яворського. У цьому святі в честь першого організатора, будителя і довголітнього національного провідника Старосамбірщини й цілого Підкарпаття взяла участь ціла Старосамбірщина. Зокрема, коли йде про зорганізовану участь, Стара Сіль вислала на це свято своїх добре вишколених і гарно умундурованих соколів, а Старий Самбір і Бачина свої гарно вишколені хори. Свято почалося панахидою біля гробу Покійного при участи понад двох тисяч місцевого і доокружного громадянства. Підчас панахиди виголосив палку, патріотичну проповідь о. Юліян Татомир, парох Лужка Горішнього. Годину після панахиди почалася в салі місцевої читальні святочна академія, на яку удалося після довгих заходів остаточно виєднати дозвіл — дословно в останній хвилі. На програму зложилися: 1) Передне слово місцевого пароха о. Шпитали після якого присутні вшанували память Покійного через повстання з місць і задержання одної хвилини мовчанки. 2) Дуже гарний реферат п. І. Пукача, організатора свята, в якому він представив працю пок. о. Яворського над національним відродженням Стрільбич. 3) Продукції хорів — місцевого, із Старого Самбора та із Бачини. 4) Ритмічні вправи та сценка „Свахи", виведені місцевими дівчатками, між якими звертала на себе увагу мала Пукачівна, яка виявила непересічний сценічний талант. 5) Промова о. Ю. Татомира, в якій він представив заслуги і працю Покійного на політично-парляментарній арені. Академія закінчилась відспіванням національного гимну. Почесним гостем свята була пані К. Яворська, вдова по пок. о. Яворськім, яка тепер живе в Старім Самборі і, не зважаючи на поважний вік, бере дуже активну участь у громадсько-культурній праці місцевого жіноцтва.

СТРИЙ.

Театр Карабіневича. В переїзді на Лемківщину відвідав Стрий в 4 виставами театр Карабіневича від 1.—4. травня. Хоч театр бореться з недомаганнями, знайшов симпатію у публики, зложеної зі всіх народностей, яка досить численно заповнила салю Нар. Дому.

Сходини Взаїмної Помочі. Тяжкі обставини, серед яких приходиться працювати українському учительству, велять йому горнутися до своєї станової організації. На сходинах Окр. Відділу в Стрию, дня 5. травня зібралось 48 членів. Реферат про станову організацію виголосив делегат Гол. Виділу п. Стельмах зі Львова. В дискусії забирали голос численні бесідники, шукаючи відповіди на важкі питання життя.

Спільне свячене. За почином Виділу Т-ва „Міщанська Бесіда" відсвяткували всі українські товариства міста Стрия спільне свячене в неділю 5 травня. Свято це знаменне тим, що в ньому обєдналися якінці всі українські товариства цілого нашого города в одну родину. Міщани передмістя Ланів зазначили теж свою солідарність численою участю. Свячене посвятив о. Гаврилишин Ілія, завідатель парохії, який опісля широю, в національному дусі виголошеною промовою привітав усіх приявних громадян, бажаючи скріплення та єднення сил в одноцільній праці для добра нашої Батьківщини. Господарем цього торжества був найстарший член всіх українських товариств м. Стрия і сеніор Стрийщини д-р Антін Гарасимів. У своїх промовах загрівав він серця представників поодиноких товариств до вирозумілої та гармонійної співпраці на народній ниві. Промовляли п. п.: д-р Калуський Волод., як голова Повіт. Організації УНДО, п. Весоловська Марта іменем „С. У"., меп. Охримович Дам., як голова філії „Просвіти", Закликаючо всіх вступати у члени „Просвіти". Вкінці офіціяльну частину промов замкнув словом в імені стрийського міщанства голова „Міщанської Бесіди" п. Микитка Осип. Увесь час настрій був дуже святочний. Комітет для влаштування цього свята почуває велику вдячність для п. Евгена Пасіки, як диригента хору ремісничої секції при „Соколі" і всіх членів цього хору, що ввесь вечір забавляли гостей піснями стрілецькими та іншими, спеціяльно дібраними та підхожими до настрою свята й поодиноких промов.

М. Ю.

СПОРТ.

Бібрка. ЧОРНОМОРЦІ (Львів) — СОКІЛ 3 : 2 (1 : 1).

Другі з черги мистецькі змагання вирішили львівські Чорноморці на горячім бобрецькім грищі у свою користь. Чорноморці без Чорного, Кіндратова і Тимця переважали майже в весь час. Гра була гостра, хвилинами брутальна, особливо зі сторони „Сокола". Ворота для переможців добули Лотоцький Р., Петрівський і Лунь (найслабший на грищі). Видців понад 200. Суддював добре п. Івах.

По недільних змаганнях веде в табелі Буревій, що переміг попередньої неділі УРСК 6 : 2 з 4-ма точками, і відношенням воріт 13 : 6 перед Чорноморцями (4 т., в. в. 5 : 3).

Винники. ДНІПРО — УРСК-ЛЬВІВ 5 : 2 (3 : 0).

Гра фер і ввесь час отверта, зі змінною перевагою. Глядачів, як на Винники, дуже мало. Суддя п. Пронінський (молодший) зовсім слабий.

Перемишль. СПАРТАК — БЕРКУТ 4 : 1.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Інж. Микола Сціборський: НАЦІОКРАТІЯ. Париж 1935. Стор. 120, ф. 8-о.

Юрій Липа: БІЙ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ. Варшава 1935. Стор. 150. В-во „Народній Стяг".

М-р Ярослав Падох: ВІДДОВЖЕННЯ ХЛІБОРОБСТВА, про постанови віддовженого хліборобського права й як із них користати. Стрий 1935. Накладом В-ва „Стрийська Думка" в Стрию. Стор. 123. ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар", Львів, травень 1935. Р. VIII. Ч. 5.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ, орган українського сокільства. Львів, травень 1935. Р. VIII. Ч. 5. Зміст: Комунікат Старшини Сокола-Батька. — Загальні Збори Сокола Батька. — Хто першуном? — Памятна річниця. — Евген Черевань: „Я старався бути соколом". — Практичні завваги до діяльности сокільських гнізд. — Ст. Гайдучок: Кілька думок про віднаку фізичної справности. — Зі сокільського життя. — Руханковий додаток. — Ст. Гайдучок: Занедбана справа. — Організаційні справи. — Розривковий кутик.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 13. maja 1935. R. 19. № 35.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 13. maja 1935. R. 19. № 35.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Вівторок, 14. травня 1935.

Відень (506,8) 17·15 Концерт солістів, **Прага** (470,2) 19·10 Концерт військ. орх., **Рига** (514,6) 17·30 Камер. муз., 20·05 Що кожному подобається, **Берлін** (356,7) 14·45 Популярна муз., **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Легка муз., **Кельн** (455,9) 17·00 Популярна музика, **Мінхен** (405,4) 17·00 Концерт радіоорхестри, **Букарешт** (364,5) 20·05 Симф. концерт, **Міляно** (221,1) 21·00 Богослуження — Вердія, **Рим** (420,8) 22·30 Легка музика.

Середа, 15. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Твори Дітріха — два форт., 20·00 Військ. орх., 21·15 Вес. всячина, **Братислава** (298,8) 20·10 Форт. твори Прохазки, 21·35 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 17·45 Муз. всячина, 20·00 Театр вечір, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика, спів, 19·20 Легка музика, 20·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 18·00 Скр. сонати Гендля, **Кельн** (455,9) 19·00 Нім. пісня, **Ляйпціг** (382,2) 16·20 Вес. пісні, 20·45 Вес. концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, 15·20 Спів, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Оп. мельодії, 24·00 Айхгорнові пісні, **Будапешт** (550,5) 17·20 Циг. музика, 19·00 Мад. музика, **Міляно** (368,6)Р 11·30, 19·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Квінтет, 21·00 „Орсеольо" оп. Піцетія.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

БІРЖА.

Президія грошевої та збіжевої біржі у Львові зарядила на знак жалоби з приводу смерти марш. И. Пілсудського примнити біржеві збори в нинішньому дні та в дні похорону.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 13. травня ц. р. кооператива платить за:

	льоко Львів
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 13. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоямсарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„ „	0·80 „
Пантарки	„ „	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає поки що без приділу. Когутів, качок, гусей, индичок та индиків зогляду на кінець сезону не приймає.

Читайте „Діло"!

ОПОВІСТКИ.

Заява. Заявляю отсим, що закиди, які підніс я проти особи д-ра Льва Кульчицького, адвоката в Мостисках, зокрема закид, немачеб він був автором допису в справі партійного зїзду УНДО-ня в Мостисках, поміщеної в „Gazet-і Porann-ій" з дня 24. II. 1935 ч. 10.939 під заголовком „Gasnący świat ukraińskich polityków", полягали на фальшивих інформаціях і ці закиди відкликую і за заподіяну йому мимоволі кривду прохаю отсим вибачення. Мостиська, дня 4. травня 1935. о. Андрій Пшепюрський. 1561

На голодуючих Яворівщини зложив у нашій Адміністрації о. Вяч. Ласовський, Козлів, 7 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5. 1562 1—10

Найдешевше заведення переписки на машині, — Львів, ул. Баторого ч. 28. 1·45 2—5

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 4—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 7—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 14—20

фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 8-11

фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. I. п. 1553 2—10

Наймодніші жіночі плащі продаємо тепер по дуже знижених цінах з приводу кінця сезону. Магазин **И. ПОСАДМЕНТ,** Львів, ул. Академічна 2. 1550 3-4

Комбінезони мотоциклеві найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22. побіч музею. 1452 3—7

Новаківського гарні два образи продасть оказійно гуртівня рам. Баторія 34.

До винайму два чотиро-покоєві мешкання з повним комфортом при вул. Костюшка ч. 5. Інформації в Центробанку, тел. 204-33 в пополудні у доворці. 1563 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.